

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 2011

270/2011

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (286/1982) 33, 36 ja 89 §, 13 luvun otsikko, 96—104 § ja 108 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 89 § laissa 1045/1996, 96 § laeissa 493/1997 ja 590/2005, 97 § osaksi laissa 1462/2009, 98 ja 102 § osaksi laissa 493/1997, 99 § laissa 1066/2004, 101 § osaksi laissa 590/2005, 104 § osaksi laissa 877/2001 ja 108 §:n 1 momentti laissa 518/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 96 a ja 96 b, 97 a—97 c ja 104 a—104 d § sekä 105 ja 106 §:ään, sellaisina kuin ne ovat laissa 1462/2009, otsikko ja lakiin uusi 106 a § seuraavasti:

33 §

Pyyntiin asetetut kiinteät ja seisovat pyydykset on merkittävä siten, että ne ovat selvästi muiden vesistöissä liikkuvien havaittavissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin pyydyksiin tulee lisäksi merkitä pyydyksen asettajan nimi ja yhteystiedot sekä kalastusoikeuden osoittava merkki siten, että ne ovat havaittavissa ilman, että pyydystä tarvitsee nostaa vedestä. Edellä säädetystä poiketen kalastusoikeuden osoittavaa merkkiä ei tarvitse kiinnittää pyydykseen sellaisilla alueilla, joilla kalastusoikeuden omistaja ei ole ottanut käyttöön kalastusoikeuden osoittavaa merkkijärjestelmää.

Pyydysten merkinnästä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Säädettyä vähimmäismittaa pienempi kala tai rapu on välittömästi laskettava takaisin veteen elävänä tai kuolleena.

Täysimittainen kala tai rapu on laskettava takaisin veteen elävänä tai kuolleena, jos se on pyydetty:

- 1) rauhoitusaikana;
- 2) kielletyllä pyydyksellä; tai
- 3) kielletyllä kalastustavalla.

89 §

Todistus kalastuksenhoitomaksun ja viehekalastusmaksun maksamisesta on pidettävä mukana kalastusta harjoitettaessa sekä vaadittaessa näytettävä jäljempänä 96 §:ssä mainitulle viranomaiselle tai kalastuksenvalvojalle.

13 luku

Kalastuksenvalvonta

96 §

Valvontaviranomaiset ja kalastuksenvalvojat

Poliisi, rajavartiolaitos, kalastusviranomaisen sekä jäljempänä 97 §:n mukaisesti hyväksytty ja 98 §:ssä tarkoitettun valtuutuksen omaava kalastuksenvalvoja valvovat kalastusta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Valtakunnan rajalla olevissa

vesissä, Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä valvontaa hoitaa myös tulli. Kalastuksen valvonnasta Metsähallituksen hallinnassa olevilla valtion vesialueilla säädetään lisäksi Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005).

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla kalastusvalvojalla ei ole kuitenkaan toimivaltaa valvoa Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevan unionin lainsäädännön eikä Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1139/1994) ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista.

96 a §

Valvonnassa noudatettavat periaatteet

Kalastusvalvontaan kuuluvasta tehtävästä tai toimenpiteestä ei saa aiheutua suurempaa haittaa tai vahinkoa kuin kalastusvalvonnan toteuttamiseksi on välttämätöntä. Tehtävän tai toimenpiteen on oltava perusteltu suhteessa valvonnalla tavoiteltavaan päämäärään ja kiireellisyyteen sekä tilanteen kokonaisarvioon vaikuttaviin seikkoihin.

96 b §

Kalastusvalvojan virkavastuu

Kalastusvalvojaan sovelletaan hänen toimiessaan tässä laissa säädettyssä kalastusvalvontatehtävässä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Kalastusvalvontatehtävässä noudatetaan hallintolaisia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, kielilakia ja saamen kielilakia (1086/2003). Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

97 §

Kalastusvalvojan kelpoisuusvaatimukset ja hyväksyminen

Kalastusvalvojaksi hyväksytään se, joka:

- 1) on oikeustoimikelpoinen;

2) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva; ja

3) on hyväksytysti suorittanut 97 a §:ssä säädetyn kalastusvalvojan kokeen.

Kalastusvalvojaksi hyväksyy hakemuksesta se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueeseen hakijan kotikunta kuuluu. Hyväksyminen on voimassa kymmenen vuotta.

Kalastusvalvojaksi hyväksytty voi hakea hyväksymisen uusimista aikaisintaan vuotta ennen sen voimassaolon päättymistä tai vuoden kuluessa sen päättymisestä. Hyväksyminen voidaan uusida, jos hakija on suorittanut 97 a §:ssä tarkoitettua kalastusvalvojan kokeen edellä mainittuna ajanjaksona ja täyttää 1 momentin 1 ja 2 kohdissa säädetty edellytykset.

97 a §

Kalastusvalvojan koe ja koulutus

Kalastusvalvojan kokeen järjestää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Koetta koskevaan ratkaisuun on oikeus hakea oikaisua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Kalastusvalvojan koetta edeltävässä koulutuksessa koulutettavalle tulee antaa kalastusvalvontatehtävän kannalta riittävä kalastuslainsäädännön ja hyvän hallinnon perusteiden tuntemus sekä kalastusvalvontatehtävän edellyttämät muut tiedolliset ja taidolliset valmiudet. Koulutuksen vaihtoehtona on muu riittävä perehtyneisyys kalastusvalvontaan, joka osoitetaan suorittamalla 1 momentissa tarkoitettu koe.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kalastusvalvojan koulutuksesta ja kokeesta.

97 b §

Kalastusvalvojakortti ja -tunnus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus antaa kalastusvalvojaksi hyväksytyille kalastusvalvojakortin ja -tunnuksen. Kalastusvalvojan on pidettävä kortti sekä

98 §:ssä tarkoitettua valtuutusta koskeva asiakirja kalastuksenvalvontatehtävissä mukana ja esitettävä ne pyydettyinä. Kalastuksenvalvojan on lisäksi käytettävä kalastuksenvalvontatehtävissä kalastuksenvalvojatunnusta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään kalastuksenvalvojakortin sisällöstä sekä kalastuksenvalvojatunnuksen ulkoasusta.

97 c §

Kalastuksenvalvojan hyväksymisen peruuttaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on peruutettava kalastuksenvalvojaksi hyväksyminen, jos kalastuksenvalvoja sitä pyytää.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi, jollei suullista huomautusta katsota riittäväksi seuraamukseksi, antaa kirjallisen varoituksen kalastuksenvalvojalle, joka toimii vastoin tämän lain mukaisia velvollisuuksiaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi peruuttaa kalastuksenvalvojaksi hyväksymisen, jos kalastuksenvalvoja ei enää täytä 97 §:n 1 momentissa säädettyjä kelpoisuusehtoja tai jos hän olennaisesti tai toistuvasti rikkoo kalastuksenvalvontaa tai kalastusta koskevia säännöksiä ja määräyksiä eikä kirjallista varoitusta ole pidettävä riittävänä seuraamuksena.

Kalastuksenvalvojan, jonka hyväksyminen on peruutettu, on palautettava 97 b §:ssä tarkoitettu kalastuksenvalvojakortti ja -tunnus peruuttamispäätöksen tehneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sen määräämän kohtuullisen ajan kuluessa.

98 §

Kalastuksenvalvojan valtuutus ja toimialue

Edellä 97 §:n mukaan hyväksytyllä kalastuksenvalvojalla on oikeus valvoa kalastusta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista ainoastaan kalastusalueen, osakunnan, vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan valtuuttamana valtuutuksessa määritellyllä alueella. Kalastusalueen valtuuttamalla kalastuksenvalvojalla on oikeus val-

voa kalastusta koskevien säännösten ja määräysten noudattamista koko kalastusalueen alueella riippumatta siitä, onko 64 §:ssä tarkoitettua sopimusta tehtävien siirrosta kalastusalueelle tehty.

Kalastusalue, osakaskunta, vesialueen omistaja ja kalastusoikeuden haltija ovat velvollisia ilmoittamaan valtuutuksen sisällöstä ja voimassaoloajasta kahden kuukauden kuluessa valtuutuksen voimaantulosta sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueeseen valtuuttajan alue pääasiallisesti kuuluu. Valtuutuksen päättymisestä alkuperäistä voimassaoloajankohtaa aikaisemmin tulee ilmoittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viivytyksettä.

99 §

Valvontaviranomaisen ja kalastuksenvalvojan tarkastusoikeus

Edellä 96 §:ssä mainitulla viranomaisella on oikeus tarkastaa, että vedessä, kalastukseen käytettävässä kulkuvälineessä tai rannalla oleva pyydys ja saalis ovat säännösten ja määräysten mukaisia. Edellä 96 §:ssä mainituilla viranomaisilla on myös oikeus tarkastaa kuljetus- ja varastotiloja, joissa säilytetään kaloja tai rapuja. Tarkastusta ei saa kuitenkaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen rikoslain (39/1889) 48 a luvun 2 §:ssä tai 4 §:ssä tarkoitettuun rikokseen.

Kalastuksenvalvojalla on oikeus tarkastaa, että vedessä, kalastukseen käytettävässä kulkuvälineessä tai rannalla oleva pyydys ja saalis ovat säännösten ja määräysten mukaisia. Tarkastusta ei saa kuitenkaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin.

Edellä 96 §:ssä mainitulla viranomaisella sekä kalastuksenvalvojalla on oikeus tarkastaa kalastusta harjoittavan oikeus kyseiseen kalastukseen.

Tarkastettuun pyydykseen on jätettävä tarkastuksen tekijän nimi ja yhteystiedot.

100 §

Valvontaviranomaisen ja kalastuksenvalvojan talteenotto-oikeus

Edellä 96 §:ssä tarkoitetulla viranomaisella ja kalastuksenvalvojalla on oikeus ottaa talteen kalastuksessa käytetty pyydys, kalastusväline ja saalis, jos:

1) kalastusaikoja, pyydyksiä, pyydysten määrää, pyyntitapoja, alamittoja tai rauhoitusta koskevia säännöksiä tai määräyksiä rikotaan;

2) kalastusta harjoitetaan ilman kalastusoikeutta tai kalastusoikeuden ilmeisesti ylittäen; tai

3) pyydyistä ei ole merkitty 33 §:ssä edellytetyllä tavalla.

101 §

Vesialueen omistajan, osakkaan ja kalastusoikeuden haltijan tarkastus- ja talteenotto-oikeus

Vesialueen omistajalla, osakkaalla tai kalastusoikeuden haltijalla on oikeus tarkastaa, että pyydys on 33 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla merkitty kalastusoikeuden osoitavalla merkillä.

Vesialueen omistajalla, osakkaalla tai kalastusoikeuden haltijalla on oikeus ottaa talteen pyyntiin asetettu pyydys, jota ei ole merkitty 33 §:n 2 momentissa säädettyllä kalastusoikeuden osoittavalla merkillä, sekä siinä oleva saalis edellyttäen, että pyydyksen omistajaa ei tavoiteta tai tämä ei kehoituksesta huolimatta poista sitä ja saatavilla ei ole riittävää ja oikea-aikaista apua 96 §:ssä tarkoitetuilta tahoilta.

102 §

Talteenottomenettely

Edellä 100 §:n tai 101 §:n 2 momentin nojalla talteenotetun pyydyksen, kalastusvälineen ja saaliin talteenotto paikalle on jätettävä mahdollisuuksien mukaan tiedot talteen otajasta sekä pyydyksen tai kalastusvälineen säilytyspaikasta, jos niiden haltija ei ole läsnä talteenottotilanteessa.

Talteenotetusta pyydyksestä tai kalastusvälineestä on ilmoitettava välittömästi poliisille, ja se on luovutettava niin pian kuin mahdollista poliisin säilytettäväksi. Jollei luovuttaminen käy hankaluudetta päinsä, pyydyksestä ja sen säilytyspaikasta on ilmoitettava poliisille, joka määrää, miten se on säilytettävä.

Talteenotettu pyydys tai kalastusväline on palautettava viivytyksettä pyydyksen tai kalastusvälineen haltijalle, jos esitutkintaa ei aloiteta. Edellä 8 §:ssä tarkoitetussa viehekalastuksessa käytetty kalastusväline on kuitenkin luovutettava välittömästi takaisin, jos viehekalastusmaksun suorittamisesta esitetään todistus seitsemän päivän kuluessa talteenotosta.

Talteenotetusta saaliista on ilmoitettava välittömästi poliisille, joka määrää saaliin joko vapautettavaksi, säilytettäväksi tarkoituksenmukaisella tavalla tai jos säilyttäminen ei ole ilman kohtuutonta vaivaa mahdollista, hävitettäväksi.

Edellä 2 ja 4 momentissa säädetty ilmoitus- ja luovutusvelvollisuus ei koske rajavartiolaitosta, tullia ja Metsähallituksen erätarkastajaa.

103 §

Talteenotetun pyydyksen myynti

Jos talteenotetun pyydyksen tai kalastusvälineen omistajaa ei kuuden kuukauden kuluessa talteenotosta tavoiteta, poliisin on myytävä pyydys tai kalastusväline ja tilitettävä myynnistä kertyneet varat valtiolle.

104 §

Pysähtymisvelvollisuus ja henkilöllisyyden selvittäminen

Kalastukseen käytettävä kulkuväline on 96 §:ssä mainitun viranomaisen tai kalastuksenvalvojan antamasta, selvästi havaittavasta pysähtymismerkistä pysäytettävä heti, kun se voidaan turvallisesti tehdä.

Pyyntiä harjoittavan on annettava kalastusviranomaiselle tai kalastuksenvalvojalle yksittäisen valvontatehtävän suorittamiseksi tarpeellinen tieto nimestä, henkilötunnuksesta tai sen puuttuessa syntymäajasta ja kansallisuudesta sekä yhteystiedot.

104 a §

Näyttömääräys

Edellä 96 §:ssä mainittu viranomainen tai kalastusvalvoja voi antaa näyttömääräyksen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavalle henkilölle, joka ei 89 §:n mukaisesti esitä todistusta suorittamastaan maksusta.

Näyttömääräyksellä velvoitetaan 1 momentissa tarkoitettu henkilö esittämään todistus poliisille seitsemän päivän kuluessa näyttömääräyksen antamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään näyttömääräyksen sisällöstä.

104 b §

Huomautus

Jos kalastusta koskevien säännösten rikkominen on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, kalastusviranomainen tai kalastusvalvoja voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa tekoon syyllistyneelle huomautuksen.

104 c §

Toimenpiteestä luopuminen

Kalastusviranomainen ja kalastusvalvoja voivat luopua tässä luvussa säädetystä toimenpiteestä, jos sen loppuun saattaminen voi johtaa kohtuuttomaan seuraukseen asian merkitys, rikkomuksen laatu ja toimenpiteellä tavoiteltava tulos huomioon ottaen.

104 d §

Tapahtumailmoitus

Kalastusvalvojan tulee laatia tapahtumailmoitus 100 §:ssä tarkoitettusta talteenotosta, 104 b §:ssä tarkoitettusta huomautuksen antamisesta ja 104 c §:ssä tarkoitettusta toimenpiteestä luopumisesta. Tapahtumailmoituksen tietoja saa käyttää vain asianosaisen oikeusturvan varmistamiseksi ja kalastusvalvojen toiminnan valvontaa varten.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun tapahtumailmoitukseen merkitään seuraavat tiedot:

1) toimenpiteiden kohteena olleiden henkilötunnus ja muut tunnistetiedot sekä yhteystiedot;

2) epäilty rikkomus, jonka selvittämiseksi toimenpiteeseen on ryhdytty;

3) toimenpiteen laatu;

4) luettelo talteen otetuista tavaroista;

5) toimenpiteen suorittaja ja ajankohta.

Tapahtumailmoitukset on toimitettava kalastusvalvojan hyväksyneelle toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vuosittain kutakin kalastusvalvojan toimintavuotta seuraavan vuoden tammi-kuun loppuun mennessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on säilytettävä tapahtumailmoitukset kahden vuoden ajan niiden toimituspäivästä, jonka jälkeen ne on hävitettävä.

105 §

Kalastusoikeuden käytön kieltö

106 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

106 a §

Kalastusvalvojen toiminnan valvonta

Kalastusvalvojen yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat kalastusvalvojen toiminnan valvonnasta toimialueellaan.

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla on oikeus saada kalastusvalvojalta ja kalastusvalvojakoulutuksen järjestäjältä näiden toiminnan valvonnassa tarvittavia tietoja kalastusvalvontatehtävien suorittamisesta ja kalastusvalvojakoulutuksen järjestämisestä.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietolaissa (523/1999).

108 §

Kalastusrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) käyttää kiellettyä kalastustapaa tai kiellettyä pyydystä tai pitää sellaista pyydystä aluksella tai muutoin siten, että se on pyyntiä varten helposti käsillä,

2) kalastaa luvattomasti valta- tai kala-väylässä tai vesialueella, jossa kalastaminen on kielletty tai sitä on rajoitettu, taikka rauhoituspiiriä koskevaa määräystä rikkoen,

3) pyydystää rauhoitusaikana tai muutoin luvattomana aikana kalaa tai rapua taikka sanottuna aikana pitää vedessä niiden pyyntiin sopivaa pyydystä tai kalastaa 37 b §:ssä tarkoitetun sopimuksen täytäntöönpanemiseksi asetetun rajoituksen vastaisesti,

4) pyydystää 35 §:n vastaisesti alamittaista kalaa tai rapua,

5) harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, vaikka hän ei ole suorittanut valtiolle 88 §:ssä säädettyä kalastuksenhoitomaksua tai viehekalastusmaksua taikka hänellä ei ole mukana todistusta suorittamastaan kalastuksenhoitomaksusta tai viehekalastusmaksusta eikä hän voi sitä esittää seitsemän vuorokauden kuluessa,

6) tuo maahan muun kuin Suomessa luonnonvaraisena esiintyvän kala- tai rapulajin tai niiden kannan tai sukusoluja ilman 94 §:n 2 momentissa säädettyä lupaa tai lupaehdon vastaisesti,

7) istuttaa vesialueelle kala- tai rapulajin tai sen kannan, jota siellä ei ennestään ole, taikka suorittaa alueelle kalojen tai rapujen siirtoistutuksen ilman 121 §:ssä tarkoitettua lupaa tai lupaehdon vastaisesti,

8) aiheuttaa kalastaessaan 39 §:n vastaisesti tarpeetonta häiriötä tai haittaa,

9) laiminlyö 33 §:ssä säädetyn pyydyksen merkitsemisvelvollisuuden tai

10) laiminlyö 36 §:ssä säädetyn vapauttamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kalastusrikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2012. Sen 108 §:n 1 momentin 3 kohta tulee voimaan kuitenkin jo 1 päivänä huhtikuuta 2011.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevassa 97 §:ssä tarkoitetun valan tai vakuutuksen tehneen kalastuksenvalvojan toimivalta on voimassa kuusi kuukautta tämän lain voimaantulosta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*